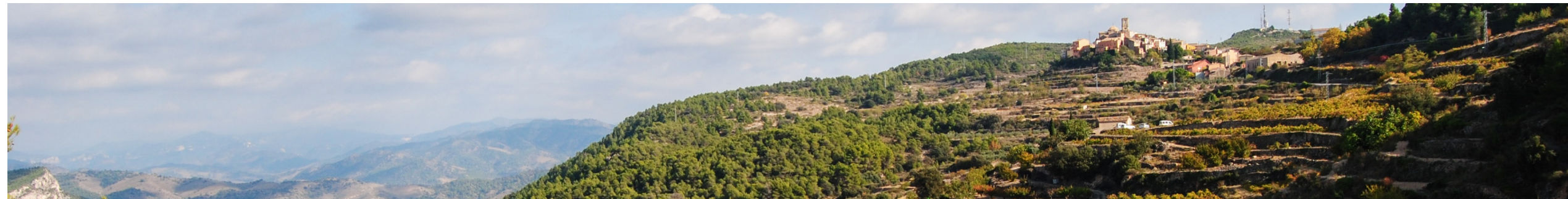

Situar el paisatge al centre del model territorial i del desenvolupament local. El cas del Priorat. _

Roser Vernet Anguera

Europa
1:75.000.000

Catalunya
1:2.500.000

El Priorat és una comarca del sud del Principat, situada a la serralada Prelitoral.

És comarca frontera i frontissa

Té una extensió de 498,60 km² i representa l'1,55 % del territori.

És la 9a comarca amb menys superfície.

Població: 23 municipis

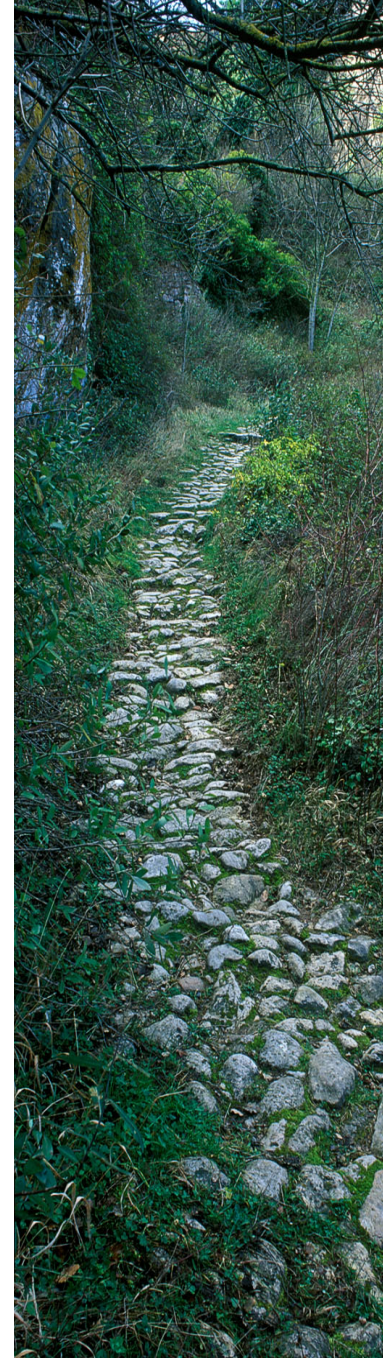
< 10.000 hab.

20 micropobles < 500 hab.

Densitat: 18,5 hab./Km²
(Cat.236)

Edat de la població:

- 50,55 % entre 30 i 65 anys
- 24,52 % > 65 anys
- 13,18 % entre 16 i 29
- 12,85 % < 16 anys

Del Territori al Paisatge

D'on venim, on som. Del conflicte a la presa de consciència

Del Paisatge al Patrimoni

De la reacció a la proposició. Dels greuges als valors

Dels valors a la gestió

Paisatge i governança

el paisatge és el rostre del territori

Ramon Folch

Del Territori al Paisatge

D'on venim, on som.

Antecedents:

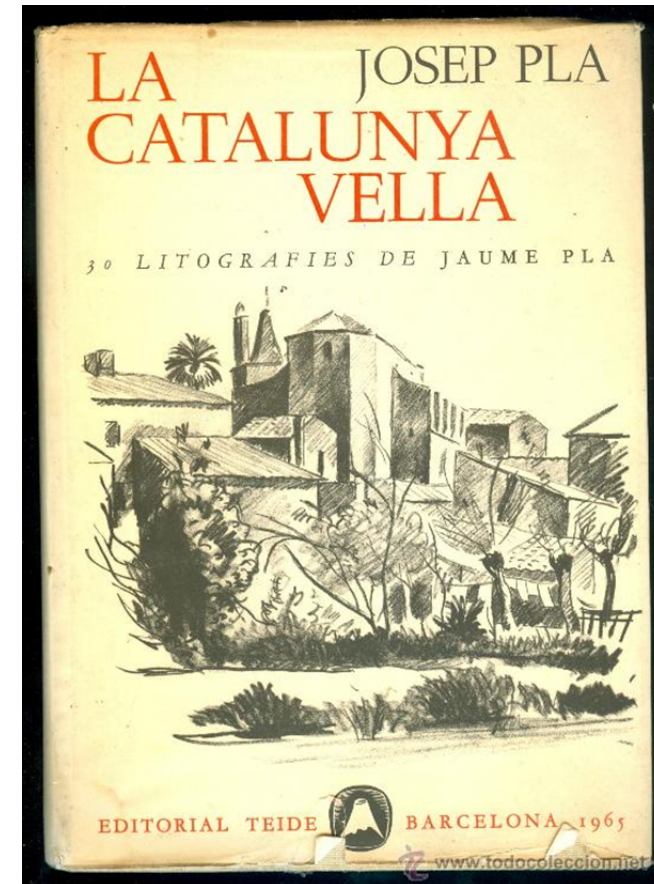
La construcció d'un imaginari col·lectiu

Els paisatges simbòlics i identitaris

Conseqüències

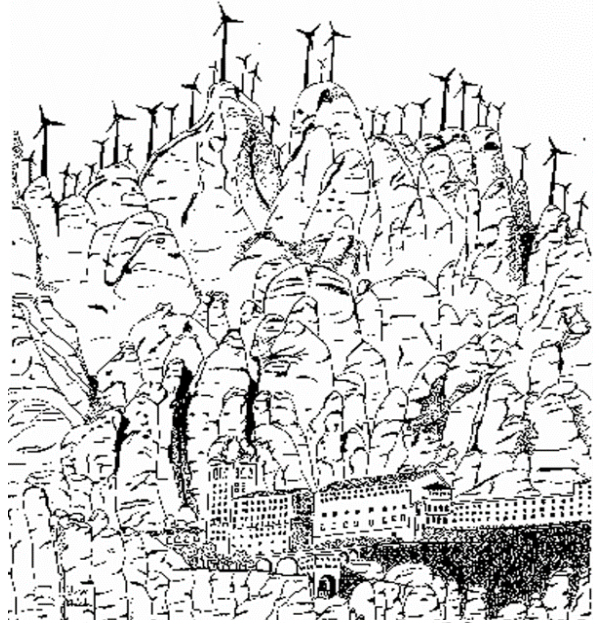
Jerarquies i autoestimes

Desequilibri territorial/greuges

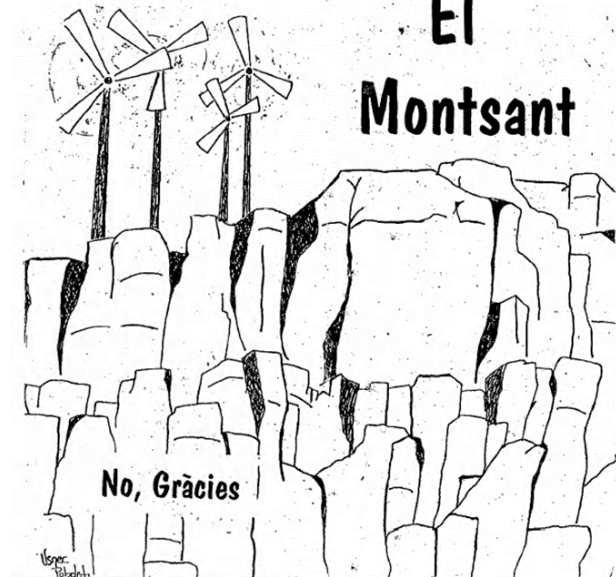
El paisatge des de l'escala local, novembre 2020_ Roser Vernet Anguera

T'agradaria?

El

Montserrat

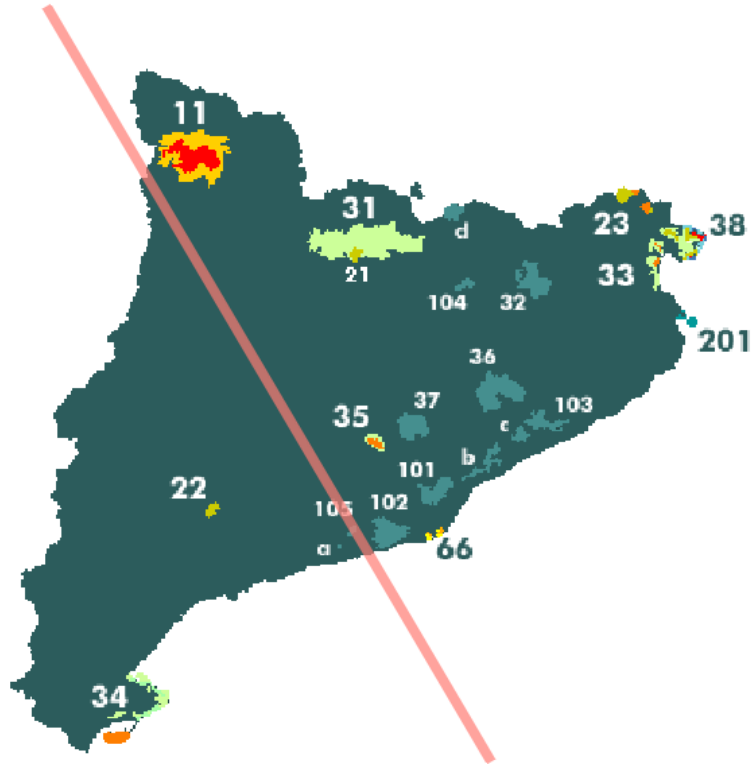

No, Gràcies

Del Territori al Paisatge
Del conflicte a la presa de consciència

- Projectes forans agressius amb el paisatge, entès en un sentit global. I especialment amb els paisatges simbòlics *domèstics*
- També som paisatge

[...] *El conseller comarcal de Medi Ambient de l'Alt Empordà, Jesús Llauro, també aposta pel consens: «Cal marcar quin és el màxim que no podem passar, perquè l'Empordà no és la Terra Alta i l'atractiu més potent que tenim és el paisatge.»*

(*El Punt Girona*, 10 de setembre 2006.)

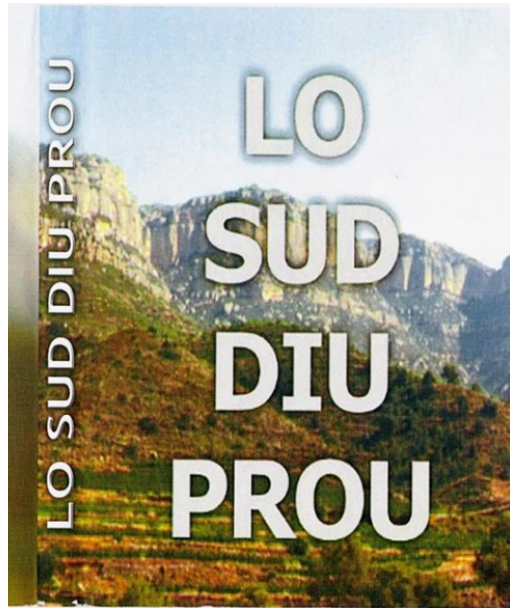
Del Territori al Paisatge Del conflicte a la presa de consciència

- Desequilibris i greuges territorials.
- Distribució de càrregues i prebendes
- Reacció i debat
 - Paisatge > identitat
 - Paisatge > recurs
 - Paisatge > model territorial

Del Paisatge al Patrimoni

De la reacció al debat i la proposició

CARTA DEL PAISATGE
DEL **PRIORAT**

abril i maig de 2006

JORNADES

PRIORAT: QUIN PAISATGE, QUIN FUTUR?

La terra del Priorat
és un eixam de muntanyes
muntanyes color d'aram,
d'aram i d'or i de plata;
unes tenen el cim blau,
altres la cresta morada,
i totes uns claps de verd
on la vinya viu en calma.

SALVADOR ESTREM | FA

FALSET - Fira del vi · Divendres, 28 d'abril · 12.40 h · Teatre l'Artesana
LA BISBAL DE FALSET · Divendres, 5 de maig · 20 h · Ateneu Bisbalenc
CORNUDELLA · Divendres, 12 de maig · 20 h · Sala d'actes de l'ajuntament
GRATALLOPS · Divendres, 19 de maig · 20 h · Sala Polivalent
FALSET - Cloenda · Divendres, 26 de maig · 11 h · Teatre l'Artesana

Del Paisatge al Patrimoni

Dels greuges als valors

2007 neix **Prioritat**, entitat nascuda de la societat civil, que promou la candidatura del Priorat a *paisatge cultural agrícola* a la UNESCO

els perquè

d'una candidatura

La comarca del Priorat aspira a què el seu paisatge agrícola sigui reconegut com a Patrimoni Mundial per la Unesco.

PRIORITAT aglutina el teixit socioeconòmic i cultural del Priorat entorn als valors del seu paisatge cultural, amb l'objectiu de tirar endavant la candidatura a Patrimoni Mundial, com a 'paisatge cultural agrícola de muntanya mediterrània'.

Portem temps treballant-hi i, a poc a poc, anem fent els passos que pertoqueu. El projecte avança. Des del primer moment, l'impuls a aquesta candidatura ha sorgit de la societat civil de la comarca, mitjançant l'associació PRIORITAT.

PRIORITAT aglutina el teixit socioeconòmic i cultural del Priorat entorn als valors del seu paisatge cultural, amb l'objectiu de tirar endavant la candidatura a Patrimoni Mundial, com a 'paisatge cultural agrícola de muntanya mediterrània'.

PERQUÈ hem decidit...

Fomentar un model de desenvolupament sostenible basat en els recursos que tenim i preservar la diversitat, l'autenticitat i les relacions de proximitat.

Seguir impulsant l'activitat productiva pròpia, entenent que l'aposta per la innovació no significa que renunciem a la tradició, sinó que l'harmonia entre tradició i innovació és un puntal bàsic dels nostres productes i de la nostra manera de fer.

Integrar el paisatge com a element essencial a l'hora de plantejar estratègies de desenvolupament econòmic, tant pel que fa a la producció agrícola d'excel·lència com a tots els serveis.

Intencivar el diàleg entre les persones per elaborar propostes en l'àmbit de la planificació del territori, i així potenciar el talent de les persones que s'impliquen en el procés.

PERQUÈ tenim valors...

El valor d'un paisatge que mostra un patrimoni (pobles, espai agrari, camins, pedra seca, etc) conservat amb una nitidesa excepcional i amb sentit de l'escala, la dimensió i la mesura.

El valor d'un paisatge que, essent herència d'una història agrícola, segueix tenint l'agricultura com a protagonista principal, i exemplifica la relació íntima entre cultura i natura.

El valor d'un paisatge cultural que conté un patrimoni immaterial (tradicions, costums, celebracions, espiritualitat, etc) fortament relacionat amb la vida agrícola, el sentit del lloc i la identitat territorial dels seus habitants.

PERQUÈ sabem...

El paisatge de la comarca és, ara, un capital i un recurs fràgil que cal posar en valor i gestionar de manera integral i sostenible per contribuir a l'obtenció de beneficis socials, culturals i econòmics.

El nostre és un model que té com a objectiu garantir la qualitat de vida dels seus habitants i la preservació del nostre entorn, a partir de l'equilibri entre la necessària utilització del territori i la salvaguarda de la seva autenticitat.

PERQUÈ volem...

En definitiva, allò que volem és situar el paisatge cultural com a eix vertebrador de primer ordre a l'hora d'impulsar el model de desenvolupament d'un territori, com és el Priorat, que vol esdevenir un referent per als territoris agrícoles de la mediterrània de terra endins.

Necessitem el teu suport. Fes-te soci de PRIORITAT ▶

Del Paisatge al Patrimoni
Dels greuges als valors

Paisatge cultural
agrícola de muntanya
mediterrània

La candidatura

- Objectiu instrumental
- Impulsada i assumida de baix a dalt

Requisits:

- Dossier acadèmic, identificació i justificació dels valors.
- Sistema de gestió que garanteixi pervivència dels valors

Implicacions:

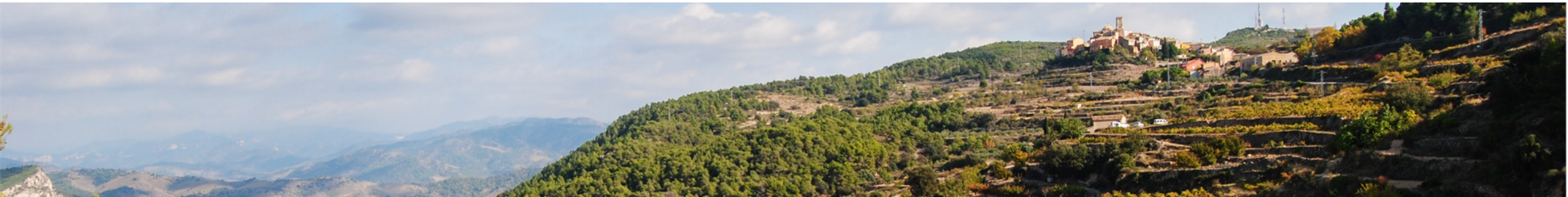
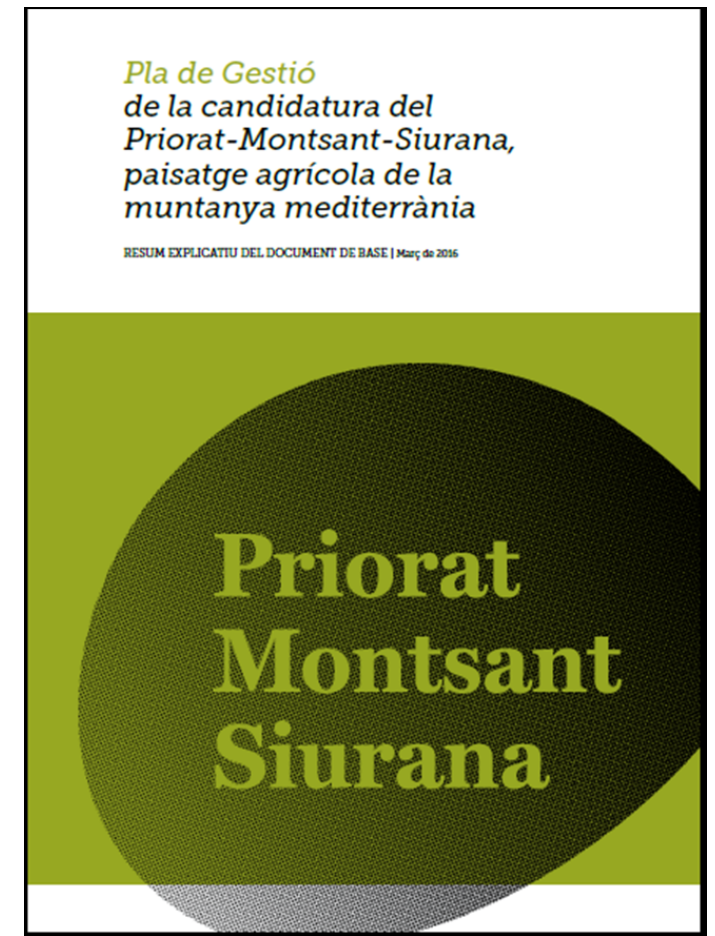
- Procés d'apoderament i autoestima
- Definició de model territorial basat en els valors i recursos endògens

Dels valors a la gestió

Paisatge i governança

- Anàlisi de normes, plans i instruments aplicables
- Instruments de referència i compromisos adquirits:
Carta Paisatge i altres
- Mapa d'actors
- Diagnòs existents i comparades
- Estudi comparatiu amb d'altres paisatges agraris

Dels valors a la gestió
Paisatge i governança

ENS DE GESTIÓ DEL PAISATGE

COMISSIÓ DEL PAISATGE I LA SOSTENIBILITAT

Assemblea general Permanent	Àmbit de decisió
Oficina del paisatge	Àmbit d'execució
Fòrums: Agrari Ensenyament Cultura Turisme	Àmbit de participació

SISTEMA DE GESTIÓ DEL PAISATGE

- Eina de planificació i desenvolupament territorial
- És un full de ruta d'un model de desenvolupament socioeconòmic propi i consensuat
- El Paisatge com a eix vertebrador, entès com el resultat dinàmic i vital de la relació entre les persones i el seu entorn
- Defineix objectius, estratègies, accions i formes de governança

SISTEMA DE GESTIÓ DEL PAISATGE _ INSTRUMENT DE COGESTIÓ I NOVA GOVERNANÇA

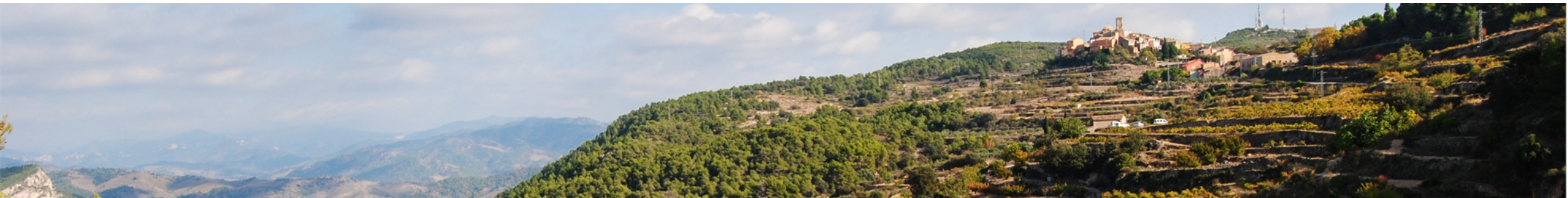
- Coordinació:
 - Competències, normatives i instruments
 - Administracions local-supralocal-nacional
 - Actors societat civil
- Eficiència, agilitat
- Eficàcia
- Transversalitat participativa

- El **projecte** de candidatura és l'**instrument** triat per un territori que ha pres consciència del seu rostre, del seu **paisatge**.
- Un projecte que es basa en un **model territorial** que l'il·lustra i que vol preservar pel seu valor excepcional
- Un **model** basat en els propis **valors i recursos**, que han de ser el motor de la seua vida com a territori.

- Un **procés dinàmic** que serveix perquè la comunitat prioratina es compromet amb el seu present i el seu futur.
- Un **model replicable** en la seua metodologia, més enllà del reconeixement formal per part de la UNESCO.
- Per això seguim emplaçant a les administracions a estar a l'alçada del repte que la societat prioratina els planteja

Moltes gràcies!

